

מערך בנושא פגיעה מינית

מטרות:

1. להבין כי פגיעה מינית לרוב מתרחשת בין שני אנשים קרובים ולא כתקיפה של זר בסמטה חשוכה.
2. לתת לחניכים כלים לזהות את הנורות האדומות למגע מיני שאינו ברצון ובהסכמה הדדיים.
3. להפנות את התלמידים לקבלת תמיכה ועזרה במקרה של תקיפה או חשש לפגיעה מינית.

הקדמה שחשוב לקרוא:

*סטטיסטית אחת מכל 3 נשים עוברת פגיעה מינית, אחד מתוך 6 ילדים (בנים) עובר פגיע מינית. כלומר, סביר להניח שבקבוצה שבה יועבר המערך – יש נפגעים ונפגעות של תקיפה והטרדה מינית. לכן, היו רגישים – הימנעו משיפוטיות כלפי קורבנות, כשחניכים אחרים משתמשים בשפה שיפוטית – ענו להם – "אנחנו לא שופטים קורבנות על כך שהם קורבנות. כמו שלא תשאל אדם שנשדד – מה בהתנהגות שלו הוביל לכך שנשדד? האשמה על ביצוע תקיפה והטרדה מינית היא על התוקף והמטרידן בלבד!"

· תלונות שווא הן מיתוס נפוץ שעולה כאשר מדברים על תקיפות מיניות. חשוב להדגיש – אחוז תלונות השווא הוא נמוך ביותר (עומד על 1.5%-3%) ודומה לאלו הקיימות כלפי פשעים פליליים אחרים (גניבה, תקיפה אלימה וכו'). בין 2012-2014 הוגשו 9 כתבי אישום כלפי נשים על תלונה כחבת (המינוח המשפטי לתלונות שווא) ולא כולם היו בנושא תקיפה והטרדה מינית. מקור – "אחת מתוך אחת" <http://www.oneofone.org.il/tlunot-shav>

*מומלץ לקרוא באתר של מהאתר של האיגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ונפגעות תקיפה מינית מאמרים ונתונים - <http://www.1202.org.il/centers-union/info/safe-summer>

מהלך:

1. משחקים עם התלמידים חידון "נכון/ לא נכון".

החידון ב"קהוט" - <https://play.kahoot.it/#/k/b476f94c-e532-4b1d-a948-0183c2444ae3>

אפשר גם לחפש את החידון תחת השם "פרדס – נכון או לא נכון – מיתוסים על פגיעות מיניות".

אופציה נוספת: מחלקים אותם לרביעיות. לכל רביעייה מחלקים שני שלטים – "נכון" ו"לא נכון".

מקריאים בהתחלה נתונים ועובדות על פגיעות מיניות.

נותנים להם כל פעם 20 שניות להחליט עם המשפט נכון או לא נכון.

אפשר לשמור את הדיון לסוף החידון – אבל כדאי להתייחס למציאות מאחורי הנתונים שהחידון מציג.

מנצחת הקבוצה שצדקה הכי הרבה פעמים.

נתונים על פגיעות מיניות (כל הנתונים נלקחו מהאתר של האיגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ונפגעות תקיפה מינית (<http://www.1202.org.il>):

א. רוב הפונים למרכזי סיוע לנפגעי תקיפה מינית הם נשים. **נכון**. 84.3% הם נשים, נערות וילדות. 15.5% הם גברים, נערים ונערות.

חשוב להדגיש כי נתון זה **לא** מעיד על כך שיש מעט גברים שעוברים תקיפה מינית, אלא על מיעוט הדיווחים שלהם אודות התקיפה. בחברה שלנו שגבר נדרש להיות "חזק" ו"שולט", תמיד רוצה ומוכן לסקס, להיות מותקף מינית, נחוזה על ידי גברים רבים כדבר שיש להתבייש בו. מכאן נובע מיעוט הדיווחים. לגברים אין לגיטימציה חברתית להיות קורבנות, להיות חלשים ומותקפים.

ב. רק על 39% מהדיווחים על הטרדה מינית בצה"ל הוגשה תלונה במשטרה. **נכון**. רוב הדיווחים על התקיפות והטרדות מיניות, היו ללא תלונה במשטרה.

למה כל כך מעט מדווחים במשטרה? גם בנתונים של כלל החברה רק 15% מהפונים למרכזי הסיוע לנפגעות תקיפה מינית, פנו להגיש תלונה. אפשר להאריך בדיבור על היחס השלילי שאליו זוכות קורבנות תקיפה מינית. בודקים את עברן, חושדים במניעה, תוקפים אותן ברשתות החברתיות שהן מעלילות ושקרניות. ניתן לשאול – למה עושים את זה לקורבנות תקיפה מינית ולא לקורבנות תקיפה אלימה "רגילה".

ג. בגילאים הצעירים אחוז הנפגעים הבנים קרוב לאחוז הנפגעות בקרב הבנות. **נכון**

ד. יש הרבה תלונות שווא על התקיפות מיניות. **לא נכון**. תלונות שווא הן מיתוס נפוץ שעולה כאשר מדברים על תקיפות מיניות. חשוב להדגיש – אחוז תלונות השווא הוא נמוך ביותר (עומד על 1.5%-3%) ודומה לאלו הקיימות כלפי פשעים פליליים אחרים.

ה. רוב הפגיעות המיניות מתרחשות בקרב בני נוער – **לא נכון**. רוב הפגיעות המיניות מתרחשות בקרב בוגרים – 36%. נוער 33%. ילדים 31%.

ו. מקורבנות התקיפה – 85% לא הכירו את התוקף שלהם (חבר משפחה, שכן, בן-זוג, עמית לעבודה וכו'). **לא נכון**, לפחות 85% הכירו את התוקף שלהם.

מה נתון זה מראה לנו? שבניגוד למיתוס הרווח – רוב התקיפות המיניות הן בין אנשים שהכירו אחד את השני לפני כן. אונס יכול להתרחש בכל זמן, בכל מקום, על ידי מגוון של אנשים. זה אומר שאנחנו עלולים להיות קורבנות, אבל זה גם מזהיר אותנו – כולנו עלולים להיות תוקפים.

ז. רוב האנסים מנהלים חיי משפחה רגילים. **נכון**. אנסים מגיעים משלל רקעים סוציו-אקונומיים. נתון זה מתקשר גם לנתון הקודם – על כך שרוב הקורבנות הכירו את התוקף שלהם, קודם התקיפה.

ח. אם אין התנגדות – זה לא אונס. **לא נכון**. אחת התגובות השכיחות לתקיפה בכלל ומינית בפרט היא קיפאון. על פי החוק – יחסי מין הם אונס אם אין הסכמה חופשית – כלומר, יש יחסי מרות, אחד הצדדים קטין מתחת לגיל 14, מחוסר או מעורפל הכרה.

דיון:

· אילו נתונים הפתיעו אתכם?

· מה זה אומר שכל כך הרבה נפגעו על ידי אנשים שהם הכירו לפני? שפגיעה מינית בד"כ מתרחשת בין שני אנשים שמכירים אחד את השני ולא על ידי זר.

· איך בד"כ אנחנו חושבים שמתרחש אונס/ תקיפה מינית? בד"כ בחושך, על ידי גבר זר.

· למה יש כל כך הרבה תקיפות מיניות? – אחת מתוך שלוש נשים תותקף במהלך חייה – זה המון! אולי כי בחברה סקס "נחשב". גברים ששוכבים עם המון נשים – נחשבים "גבר-גבר". איך הם השיגו את הסקס הזה? זה לא חשוב. לא מדברים על זה. כשאומרים על מישהו "זיין". מתכוונים שהוא שכב עם הרבה נשים. לא שהוא מאהב טוב.

שורה תחתונה – הדבר הכי חשוב במגע מיני או בסקס הוא לעשות אותו מרצון הדדי של שני הצדדים – סקס מבטא קרבה, אינטימיות, אהבה. לא כיבוש של צד אחד על ידי צד אחר.

3. סרטון על "הסכמה":

את המושג הסכמה אתם מכירים? כותבים "הסכמה" על הלוח. מה זה אומר?

מקרינים את הסרטון של לייסי גרין על הסכמה לכיתות ט'-י"ב(מצורף קישור לסרטונים עם כתוביות בעברית):

[t=2s&https://www.youtube.com/watch?v=MlihOom1l7w](https://www.youtube.com/watch?v=MlihOom1l7w)

או את הסרטון "תה והסכמה" לכיתות ז'-ח':

<https://www.youtube.com/watch?v=2uHlis2-ioY>

דיון:

· מה זו הסכמה?

רושמים ליד המילה "הסכמה" את כל מה שהם אומרים ונובע מהסרטון שראינו –

רצון, תקשורת – דיבור עם בן/ת הזוג מה נעים לו/ה, הסכמה חופשית, בדעה צלולה.

· מה היא אומרת על כפייה מינית?

המון פעמים היא לא אלימה – היא נעשית בין אנשים שמכירים, קרובים. להשיג מין על ידי רגשות אשם, לחץ, אלכוהול או סמים.

אנחנו צריכים להיות ערניים ורגישים עם בני הזוג שלנו – לעשות רק מה שנעים לשנינו. לשים לב לשפת הגוף, לאיך שהם מדברים ולמה שהם אומרים. הכי טוב – תמיד לשאול: זה נעים לך? את/ה רוצה?

אנחנו צריכים לשים לב שלא לוחצים עלינו לעשות משהו בניגוד לרצוננו ושנחנו לא לוחצים על בן/ת הזוג לעשות משהו שהוא לא רוצה.

4. עם מי מדברים:

אנחנו עכשיו נדבר על עם מי אפשר לדבר ולהתייעץ על מקומות לא פשוטים בחיים שלנו... (כמו למשל שאנו חווים לחץ למגע מיני, או שמישהו נגע בנו בניגוד לרצוננו).

מחלקים לתלמידים רשימה לדירוג של דמויות אפשריות לשיחה אישית.

מבקשים מהם לכתוב מספרים 1-10, מהאדם שאיתו הכי נוח לי לדבר (1) עד לאדם שהכי לא נוח לי לדבר איתו (10).

חשוב להדגיש בפני התלמידים – הם לא צריכים להראות את הרשימה הזו לאף אחד. זו רשימה לעצמם. הם יספרו עליה רק אם הם רוצים.

הרשימה:

אמא

אבא

אח/ות גדולה

מדריך/ה

אח/ות קטן/ה

מורה

בן/ה דוד

חברה

בן/ת זוג

יועץ/ת

לאחר שכל אחד עשה לעצמו את הרשימה – מביאים דפים – על כל דף כתוב אדם אחר מהרשימה ונותנים למי שמתנדב לסדר את הרשימה שלו מול כולם.

דיון:

· מה גורם לנו להרגיש בנוח עם מישהו? קרבה אולי דווקא ריחוק – שלא יכיר אותי יותר מדי קרוב?

· האם מי ששמתי במקום הראשון אני אספר לו כל דבר?

· מה אספר למי?

· אילו דברים מספרים להורים? האם יש הבדל בין אבא לאמא?

· האם יש מישהו אחר שהייתם רוצים שיהיה ברשימה ולא נמצא?

5. סיכום:

בניגוד למה שחושבים, לרוב פגיעות מיניות מתרחשות בין אנשים שמכירים וקרובים. אנחנו צריכים להיות רגישים ועדינים עם בני הזוג שלנו – מגע מיני שמושג על ידי לחץ נפשי או פיזי, או תחת השפעת סמים ואלכוהול – הוא פגיעה מינית!

מגע מיני צריך לבוא מתוך אהבה, קרבה וחברות. תמיד יש למי לפנות עם נפגעת – יש מי שיתמוך בך – בבית, בביה"ס ותמיד אפשר לפנות (אפילו באופן אנונימי) למרכז לנפגעיות/ות תקיפה מינית בטלפון 1202 לנערות ובטלפון 1203 לנערים.